

p30konkor.com

عنوان آزمون : جامعه شناسی ۱۱ درس ۱۴

زمان آزمون :

تاریخ برگزاری

نام و نام خانوادگی :

پایه تحصیلی :

نام دبیر :

ردیف	لطفاً پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید	بارم
۱	یک مورد از تفاوت‌های انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم را بنویسید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳	
۲	انقلاب اسلامی ایران چه هویتی داشت و اکنون در قطب فرهنگی کدام جهان قرار گرفته است؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم	
۳	انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با کدام نوع استعمار موفق می‌شدند؟ و بعد از پیروزی، استعمار در چه شکلی باز می‌گشت؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم	
۴	انقلاب اسلامی ایران از چه آموزه‌هایی بهره می‌برد و متعلق به کدام مکتب‌های سیاسی بود؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم	
۵	آیا انقلاب اسلامی ایران، مانند سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش، یک انقلاب چریکی بود؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم	
۶	انقلاب اسلامی ایران در وابستگی به بلوک شرق یا غرب، چه تفاوتی با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش داشت؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم	
۷	انقلاب اسلامی ایران چه شباهتی با انقلاب‌ها و جنبش‌های آزادی‌بخش قرن بیستم دارد؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم	
۸	در قرن بیستم انقلاب‌های آزادی‌بخش در کدام کشورها شکل گرفتند؟ و آخرین انقلاب این قرن کدام بود؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم	
۹	انقلاب اسلامی ایران، بازگشت به کدام حرکت مردمی در طول تاریخ بود؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم	

۱۰	در حکومت قاجار در شرایطی که برقراری حاکمیت آرمانی ممکن به نظر نمی‌رسید در مقایسه با نظام استبدادی ترجیح داده شد.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۱	جنبش عدالتخانه، رفتار عادلانه را بر چه کسانی تحمیل می‌کرد؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۲	حاکمیت آرمانی دینی، در اندیشه اجتماعی و سیاسی شیعی، چه حاکمیتی است؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۳	فعالیت رقابت‌آمیز امام خمینی با اعتراض به چه چیزی آغاز شد و چگونه ادامه یافت؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۴	هنگامی که امام خمینی انقلاب را آغاز کرد، شاه و روشنفکران چپ در چه موقعیتی قرار داشتند؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۵	در فعالیت اجتماعی - سیاسی، انقلاب اجتماعی چه ویژگی دارد؟ نمونه تاریخی مثال بزنید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۶	در فعالیت اجتماعی - سیاسی، فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی، چه ویژگی دارد؟ یک نمونه تاریخی نام ببرید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۷	در فعالیت اجتماعی - سیاسی، مقاومت منفی چه ویژگی دارد؟ یک نمونه تاریخی مثال بزنید.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۸	مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد را شکل می‌دهد.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۱۹	«سیاست» چه زمانی پدید می‌آید؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۰	هنگامی که قدرت برخلاف قانون الهی باشد، اما تبعیت از آن با رضایت باشد، قدرت مقبول ولی است.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۱	در چه صورتی قدرت هم مشروعیت دارد و هم مقبولیت؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم

۲۲	مدار مقبولیت در قدرت و مدار مشروعیت چیست؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۳	چه قدرتی دارای مقبولیت و چه قدرتی دارای مشروعیت است؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۴	در قدرت اجتماعی، تبعیت با کراهت و تبعیت با رضایت، به چه معنی است؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۵	قدرت اجتماعی چه زمانی پیدا می‌شود؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۶	چه موجودی دارای قدرت است؟ و چرا قدرت فردی انسان محدود است؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۷	در جریان انقلاب مشروطه، نزاع بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا، چگونه پایان یافت؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۸	مجلس از نظر منورالفکران مشروطه‌خواه، محلی برای تدوین چه نوع قانونی بود؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۲۹	معنای مشروطه از نظر عالمان دینی با منورالفکران غرب‌زده چه تفاوتی داشت؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۳۰	منورالفکران غرب‌زده چه نامی برای جنبش عدالتخانه، برگزیدند؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۳۱	جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد یک انقلاب بود.	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۳۲	جنبش عدالتخانه در حکومت قاجار، حاکمیت را از مدار استبداد به چه مداری منتقل می‌ساخت؟ و آیا این حاکمیت مورد قبول در فقه شیعه بود؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم
۳۳	در حکومت قاجار، هدف جنبش عدالتخانه چه بود؟	سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم

۳۴	جنبش تنباکو، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح رفتار به سوی اصلاح ساختار برد و به منجر شد. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم										
۳۵	حرکت رقابت‌آمیز عالمان دینی با قاجار چه حرکتی بود؟ نمونه موفق از این فعالیت را نام ببرید. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم										
۳۶	چه زمانی بیدارگران اسلامی در حکومت قاجار به جای مقاومت منفی، به سوی فعالیت رقابت‌آمیز روی آوردند؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم										
۳۷	منظور از فعالیت رقابت‌آمیز بیدارگران اسلامی در حکومت قاجار چیست؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم										
۳۸	منظور از «واجبات نظامیه» چه اموری است؟ سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم										
۳۹	در مقاومت منفی، حاکمیت پادشاه ظالمانه و غیرمشروع دانسته می‌شود و همکاری سیاسی با آن، جز در حدّ انجام نمی‌شود. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم										
۴۰	حکومت قاجار با شمشیر ایل قاجار به قدرت رسیده بود و تعامل عالمان شیعی با آن‌ها بر مدار بود. سوالات و مطالب تالیفی-سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲-یازدهم										
۴۱	جدول زیر را کامل کنید. <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">مقایسه‌ی انقلاب ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش</th> </tr> <tr> <th>تفاوت‌ها</th><th>شباهت‌ها</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td><td> </td></tr> <tr> <td> </td><td> </td></tr> <tr> <td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table> مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-جامعه شناسی(۲)	مقایسه‌ی انقلاب ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش		تفاوت‌ها	شباهت‌ها						
مقایسه‌ی انقلاب ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش											
تفاوت‌ها	شباهت‌ها										
۴۲	برای یک شباهت و چهار تفاوت انقلاب اسلامی ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش، پنج عنوان مناسب انتخاب کنید. مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-جامعه شناسی(۲)										
۴۳	چرا جنبش‌های اجتماعی نخستین بیدارگران اسلامی در ایران متوقف شد؟ مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-جامعه شناسی(۲)										

۴۴	<p>هریک از موارد زیر، ویژگی چه کسانی و کدام جریانات بود؟</p> <ul style="list-style-type: none"> - به دنبال اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت بودند. - از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند و خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دانستند. - هویت آن‌ها اغلب، ناسیونالیستی و قومی است. - آدمیان را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند. <p>۱ فعالیت رقابت‌آمیز - نخستین بیدارگران اسلامی - دولت ملت‌ها - فرهنگ‌های جبرگرا</p> <p>۲ نخستین بیدارگران اسلامی - منورالفکران - امپراتوری‌ها - استعمارگران</p> <p>۳ مقاومت منفی - روشنفکران غرب‌گرا - لیبرال‌ها - لژهای فراماسونری</p> <p>۴ منورالفکران - مشروطه‌خواهان - سکولارها - صهیونیست‌ها</p> <p>کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی</p>
۴۵	<p>به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر چیست؟</p> <ul style="list-style-type: none"> - در چه شرایطی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها از بشر سلب می‌شود؟ - جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، چگونه انقلابی بود؟ - بسیاری از آدابی که مراعات می‌کنیم، محصول چیست؟ - چه چیزی، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگی غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد؟ <p>۱ تعارض فرهنگی - سیاسی - کنش‌های اجتماعی - اومانیسم</p> <p>۲ تزلزل فرهنگی - هویتی - هنجارهای اجتماعی - فلسفه‌های روشنگری</p> <p>۳ بحران هویتی - فرهنگی - سنت‌ها و قوانین اجتماعی - جریان‌های پست‌مدرن</p> <p>۴ بحران معرفت‌شناسی - اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی اطراف ما - فلسفه‌های روشنگری</p> <p>کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی</p>
۴۶	<p>عبارت درست در رابطه با انقلاب اسلامی ایران، کدام است؟</p> <p>۱ در جهت مبارزه با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق شد - هویتی سیاسی داشت - مورد حمایت بلوک شرق بود.</p> <p>۲ انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی بود - با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل گرفت - هویتی فرهنگی و سیاسی داشت.</p> <p>۳ در جهت از بین بردن سلطه‌ی سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کرد - هویتی فرهنگی و تمدنی داشت - در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.</p> <p>۴ در کانون قطب سیاسی جهان اسلامی قرار گرفت - در جهت از بین بردن سلطه‌ی نظامی کشورهای غربی عمل می‌کرد - به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی شرق تعلقی نداشت.</p> <p>کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی</p>

چه زمانی، انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی آغاز شد؟

۱) مردم و عالمان در موضع فعالیت رقابت‌آمیز بودند و این فعالیت رقابت‌آمیز، با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد.

۲) زمانی که ایشان در نظر داشتند حرکت ناتمامی که در جنبش تنباکو آغاز شده بود، ادامه یابد و یک حرکت اصلاحی رفتار و ساختار را آغاز کردند.

۳) شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را برعهده داشت - روشنفکران چپ نیز از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

۴) روشنفکران چپ از صحنه رقابت‌های سیاسی خارجی کشور حذف شده بودند و مأموریت حفظ امنیت منطقه را شاه برعهده داشت و تحت حمایت دولت‌های غربی بود.

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

۴۷

کدام‌یک، به درستی بیانگر ویژگی‌های انقلاب اسلامی ایران است؟

۱) هویتی فرهنگی و تمدنی داشت - تعلق به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب نداشت - یک انقلاب فراگیر مردمی بود.

۲) مورد حمایت بلوک شرق واقع شده بود - با حرکت یک گروه و حزب خاص پدید نیامد - عدم وابستگی به بلوک غرب از اهمیت آن می‌کاست.

۳) همه‌ی اقشار و گروه‌های جامعه را دربرگرفت - در حذف کارگران مستقیم غرب موفق شد - فطرت الهی مسلمانان را مخاطب پیام خود قرار می‌داد.

۴) تحت تأثیر نظریه‌های شکل گرفته برای حل بحران جهان غرب نبود - همه‌ی اقشار و گروه‌های جامعه را دربرگرفت - در کانون قطب فرهنگی جهان قرار گرفت.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۴۸

جدول را کامل کنید:

فعالیت اجتماعی سیاسی	ویژگی
مقاومت منفی	ج
ب	اصلاح رفتار حاکمان
انقلاب اجتماعی	الف

۱) اصلاح رفتار حاکمان - مقاومت منفی - تدوین رساله‌ی جهادیه

۲) فعالیت رقابت‌آمیز - اصلاح ساختار حکومت - تغییر ساختار سیاسی

۳) اصلاح ساختار حکومت - همکاری با حاکمیت در حدّ واجبات نظامیه - حکم میرزای شیرازی

۴) تغییر ساختار نظام سیاسی - فعالیت رقابت‌آمیز - همکاری با حاکم نامشروع در حدّ واجبات نظامیه

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

۴۹

به ترتیب، هریک از این وقایع با کدام دوران تاریخی ارتباط دارند؟
- شکل‌گیری حقوق طبیعی بشر
- تغییر عملکرد مردم از موضوع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز
- خودداری از مقابله با قحطی ایرلند

۱ قرون وسطی - جنبش تنباکو - جنگ جهانی اول

۲ قبل از رنسانس - مشروطه - جنگ جهانی دوم

۳ رنسانس - انقلاب اسلامی - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی

۴ انقلاب فرانسه - جنبش عدالتخانه - قبل از انقلاب اسلامی

۵۰

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

۱- انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب در مقابل بلوک غرب و با حمایت بلوک شرق شکل گرفتند. ولی انقلاب ایران به هیچ‌یک از دو بلوک وابستگی نداشت و از آغاز، جهت‌گیری ضدآمریکایی و ضدصهیونیستی و ضدمارکسیستی خود را اعلان کرد. ۲- انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند، اما انقلاب ایران یک انقلاب فراگیر مردمی با مرجعیت و رهبری دینی بود و همه اقشار و گروه‌ها را دربر گرفت. ۳- انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب نظریه‌ها و مکاتب چپ و برای حل بحران‌های جهان غرب به وجود آمده بودند ولی انقلاب ایران از آموزه‌های اسلامی بهره می‌برد و به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب تعلقی نداشت ۴- انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند. ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند. به همین سبب، استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها، در چهره استعمار نو بازی‌گشت. این انقلاب‌ها نتوانستند جایگاه کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسی و اقتصادی جهان خارج کنند اما انقلاب ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت. (ذکر یک مورد کافی است.)

۲- انقلاب اسلامی ایران تنها یک انقلاب سیاسی نبود، بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. این انقلاب قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب را پشت سر گذاشت، یک قطب‌بندی جدید و فرهنگی و تمدنی را به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

۳- انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی توفیقی نداشتند و از فردای پیروزی استعمار با دست کارگزاران این انقلاب‌ها، در چهره استعمار نو بازی‌گشت.

۴- انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب مکاتبی شکل می‌گرفتند که برای حل بحران‌های جهان غرب به وجود آمده بودند و از نوع نظریه‌های چپ بودند، ولی انقلاب اسلامی ایران از آموزه‌های اسلامی بهره می‌برد و تعلقی به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب نداشت.

۵- انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروه‌ها و احزاب مختلف شکل می‌گرفتند. اما انقلاب اسلامی ایران با حرکت یک گروه و حزب خاص پدید نیامد، بلکه یک انقلاب فراگیر مردمی بود که از عمق روابط مردم با مرجعیت و رهبری دینی پدید آمد.

۶- انقلاب‌های آزادی‌بخش در جهان دوقطبی قرن بیستم، اغلب در مقابل بلوک غرب شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک شرق واقع می‌شدند. ولی انقلاب اسلامی ایران به بلوک شرق وابستگی نداشت و از آغاز جهت‌گیری ضدآمریکایی و ضد صهیونیستی را در کنار موضع‌گیری ضدمارکسیستی خود اعلان کرد.

۷- همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند. انقلاب‌های آزادی‌بخش در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند و انقلاب ایران نیز به دنبال تغییر یک نظام سیاسی وابسته به دولت‌های غربی بود.

۸- قرن بیستم را قرن انقلاب‌های آزادی‌بخش می‌دانند و انقلاب اسلامی، آخرین انقلاب قرن بیستم است. در این قرن انقلاب‌هایی در کشورهای جهان سوم در آفریقا، آسیای جنوب شرقی و آمریکای لاتین شکل گرفتند.

۹- بازگشت مردم ایران به حرکت ناتمامی بود که در مشروطه آغاز کرده بودند. این بازگشت با هزینه نزدیک به صد سال تجربه تاریخی انجام می‌شد. تجربه رقابت با منورالفکران غرب‌گرا، استبداد استعماری و روشنفکرانی که در حاشیه بلوک شرق و غرب عمل می‌کردند.

۱۱ مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را بر کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند. آن‌ها قدرت را با شمشیر قوم و عشیره یا با حمایت دولت‌های استعمارگر به دست آورده بودند، عالم به عدالت نبوده و عمل به عدالت در شخصیت آن‌ها نهاده نشده بود.

۱۲ حاکمیت الهی است که به وسیلهٔ پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) تحقق پیدا می‌کند و در زمان غیبت امام زمان (ع) اجرای روشمند احکام الهی، وظیفهٔ کسانی می‌شود که هم آگاه و عالم به احکام و شرایط اجرای احکام باشند و هم به آگاهی خود عامل باشند.

۱۳ فعالیت رقابت آمیز، گرچه با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه آغاز شد، ولی در حد یک رفتار اصلاحی یا ساختار متوقف نشد و به صورت یک حرکت انقلابی درآمد که حذف شاهنشاهی و تحقق حکومت اسلامی را دنبال می‌کرد.

۱۴ شاه در حاشیهٔ دولت‌های غربی در جایگاه امن قرار گرفته بود و روشنفکران چپ از صحنهٔ رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

۱۵ ویژگی: تغییر ساختار سیاسی.
نمونهٔ تاریخی: جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه.

۱۶ ویژگی: اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت.
نمونهٔ تاریخی: جنبش تنباکو.

۱۷ ویژگی: همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه.
نمونهٔ تاریخی: تدوین در رساله‌های جهادیه.

۱۸ نظام سیاسی

۱۹ هرگاه قدرت اجتماعی برای رسیدن به هدفی معین سازمان یابد، سیاست پدید می‌آید. یعنی سیاست، اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدف است.

۲۰ غیرمشروع

۲۱ اگر قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد و تبعیت از آن نیز با رضایت و میل همراه باشد، قدرت هم مقبولیت دارد و هم مشروعیت.

۲۲ مدار مقبولیت خواست و ارادهٔ کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود و مدار مشروعیت، حق و باطل بودن است.

۲۳ قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید دارای مقبولیت است و قدرتی که براساس شریعت و موافق حکم خداوند است دارای مشروعیت است.

۲۴ تبعیت با کراهت، تبعیتی است که ناشی از تهدید و ترس باشد و تبعیت با رضایت تبعیتی است که با رضایت و میل درونی همراه است.

۲۵ هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر ارادهٔ دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت گیرد.

۲۶ موجودی که بتواند کاری را با اراده و آگاهی خود انجام دهد، دارای قدرت است. انسان کنشگری قدرتمند است، اما قدرت فردی انسان محدود است و او نمی‌تواند همهٔ نیازهای خود را به تنهایی برآورد و برای تأمین برخی نیازهای خود به کمک دیگران احتیاج دارد.

۲۷ این نزاع پس از دو دهه کشمکش، با حضور قدرت‌های استعماری و دخالت انگلستان به نفع جریان منوالفکران پایان یافت. حاکمیت منوالفکران در ایران به استبداد استعماری رضاخان ختم شد.

۲۸ مجلس از نظر منوالفکران مشروطه‌خواه، محلی نبود که در آن، قوانین بر مدار احکام شریعت تدوین شود، بلکه محلی بود که در آن قوانین براساس اراده و خواست بشر تنظیم می‌شد.

۲۹ منظور عالمان مسلمان از مشروطه، مشروط کردن حاکمیت به احکام عادلانهٔ الهی بود، اما منظور منوالفکران از مشروطه نوعی حاکمیت سکولار مانند دولت انگلستان بود.

۳۰ با اوج‌گیری جنبش عدالتخانه، منوالفکران غرب‌زده به آن پیوستند و در جریان بست‌نشینی در سفارتخانهٔ انگلیس نام مشروطه را برای آن برگزیدند. عالمان مسلمان نیز این نام را پذیرفتند.

۳۱ اجتماعی

۳۲ این حرکت حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌ساخت. البته در فقه اجتماعی و سیاسی تشیع، این نوع حاکمیت آرمانی نبود بلکه فساد آن از استبداد کمتر بود و ظلم را کنترل می‌کرد.

۳۳ هدف تنها اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود، بلکه اصلاح شیوهٔ زمامداری شاه بود. این جنبش با توجه به شرایط داخلی و خارجی، در پی تأسیس مجلسی بود که قوانین عادلانه الهی را تدوین کند و شاه را ملزم سازد تا در چارچوب این قوانین عمل کند.

۳۴ جنبش عدالتخانه

۳۵ حرکت اصلاحی بود. آن‌ها تلاش می‌کردند تا برخی از رفتارهای پادشاهان قاجار را اصلاح نمایند. جنبش تنباکو نمونه‌ای موفق از فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی است.

۳۶ هنگامی که دولتمردان قاجار به دلیل اثرپذیری از دولت‌های استعماری، به جای مقاومت در برابر بیگانگان به قراردادهای استعماری روی آوردند، مقاومت منفی به سوی فعالیت رقابت‌آمیز تغییر کرد.

۳۷ منظور از فعالیت رقابت‌آمیز، ورود فعال به عرصهٔ زندگی اجتماعی و سیاسی، نه در جهت تأیید قدرت حاکم و حمایت از آن، بلکه در رقابت با آن است.

منظور از واجبات نظامیه اموری است که برای بقای اصل زندگی اجتماعی لازم است، مانند حفظ امنیت یا مقابله با دشمنان خارجی.

واجبات نظامیه

مقاومت منفی

مقایسه‌ی انقلاب ایران و انقلاب‌های آزادی‌بخش	
شباهت‌ها	تفاوت‌ها
جهت‌گیری ضد استعماری	نداشتن وابستگی به شرق و غرب
از بین بردن سلطه کشورهای غربی	انقلاب اسلامی یک انقلاب مردمی بود
تغییر نظام‌های سیاسی	انقلاب اسلامی هویتی فرهنگی و تمدنی داشت

شباهت: ضد استعماری

تفاوت‌ها:

انقلاب ایران	انقلاب‌های آزادی‌بخش
مستقل	وابسته
فراگیر	حزبی
پیرو مکتب دینی اسلام	پیرو مکاتب سیاسی
هویت فرهنگی مستقل	وابسته‌ی اقتصادی - فرهنگی
ایجاد قطب‌بندی جدید	ماندن در وضعیت پیرامونی

در جریان انقلاب مشروطه، رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران به وجود آمد و نهایتاً با حضور قدرت‌های استعماری و دخالت انگلستان به نفع منورالفکران پایان یافت و حاکمیت آن‌ها به استبداد رضاخان ختم شد و در نتیجه جنبش نخستین بیدارگران اسلامی در ایران متوقف شد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- به دنبال اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت بودند — ویژگی فعالیت اجتماعی سیاسی فعالیت رقابت‌آمیز است که نمونه تاریخی آن‌ها جنبش تنباکو و جنبش عدالتخانه است، جنبش تنباکو فعالیت رقابت‌آمیز اصلاح رفتار و جنبش عدالتخانه فعالیت رقابت‌آمیز اصلاح ساختار است.
- از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند و خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دانستند — نخستین بیدارگران اسلامی
- هویت آن‌ها اغلب، ناسیونالیستی و قومی است — هویت دولت - ملت‌ها اغلب ناسیونالیستی و قومی است.
- آدمیان را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند — فرهنگ‌های جبرگرا، انسان‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.

در بحران معرفت‌شناختی، امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

جنبش عدالتخانه، یک انقلاب اجتماعی بود.

بسیاری از آدابی که مراعات می‌کنیم، محصول پدیده‌های اجتماعی اطراف ما هستند که به صورت فرصت‌ها و محدودیت‌ها پیش روی ما قرار می‌گیرند.

فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگی غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

گزینه‌ی ۱: انقلاب اسلامی هویتی فرهنگی داشت و مورد حمایت هیچ‌یک از بلوک شرق و غرب نبود.

گزینه‌ی ۲: انقلاب اسلامی ایران فقط یک انقلاب سیاسی نبود بلکه هویتی فرهنگی و تمدنی داشت. هم‌چنین، شکل‌گیری با جنبش‌های چریکی و ویژگی نهضت‌های آزادی‌بخش قرن بیستم است.

گزینه‌ی ۴: انقلاب اسلامی، بیرون از قطب‌بندی سیاسی شرق و غرب، یک قطب‌بندی جدید فرهنگی به وجود آورد و خود در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام قرار گرفت.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. امام خمینی (ره) انقلاب را هنگامی آغاز کرد که شاه تحت حمایت دولت‌های غربی بود و مأموریت حفظ امنیت منطقه را برعهده داشت. روشنفکران چپ نیز از صحنه‌ی رقابت‌های سیاسی داخلی کشور حذف شده بودند.

۱- عدم وابستگی به بلوک شرق و غرب ۲- فراگیر و مردمی بودن ۳- عدم تعلق به مکاتب و فلسفه‌های غربی و شکل‌گیری از متن عقاید و باورهای اسلامی مردم و براساس آموزه‌های فقهی و هستی‌شناسی توحیدی ۴- دارا بودن هویتی فرهنگی و تمدنی و شکل‌دهی قطب جدید و قرارگیری در کانون قطب فرهنگی جهان اسلام

فعالیت اجتماعی سیاسی	ویژگی	نمونه‌ی تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس، به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنی منجر شد. بدین ترتیب به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر شکل گرفت. امام خمینی (در جریان انقلاب اسلامی) به عنوان مرجع دینی، مردم و عالمان را از موضع مقاومت منفی به فعالیت رقابت‌آمیز بازگرداند.

حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب آن شد که دولتمردان انگلیسی، از جمله لُرد جان راسل، از هر اقدامی برای مقابله با حطی ایرلند خودداری کنند.

۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴

